

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15026121	IES Plurilingüe Xosé Neira Vilas	Oleiros	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Bacharelato	Economía	1º Bac.	4	140

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	4
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	7
4.1. Concrecións metodolóxicas	22
4.2. Materiais e recursos didácticos	23
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	24
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	24
5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes	25
6. Medidas de atención á diversidade	26
7.1. Concreción dos elementos transversais	27
7.2. Actividades complementarias	28
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	29
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	30
9. Outros apartados	30

1. Introducción

As persoas sempre tiveron que solucionar os problemas relacionados coa satisfacción das súas necesidades, e parte importante das mesmas quedan cubertas por medio dos chamados bens económicos. Polo tanto, dun xeito ou doutro, a economía sempre estivo presente nos pensamentos humanos.

Hoxe en día, a economía está presente no interese da sociedade debido a problemas tan importantes coma o paro, a inflación, o desenvolvemento dos países, a inmigración, os problemas ecolóxicos, a solidariedade...

Todas estas cuestións fan que na actualidade sexa necesario, para a xente, dispor duns coñecementos básicos sobre economía, para poder entender o mundo en xeral e poder solucionar con máis éxito os seus problemas persoais.

A Economía subministra un potente aparello conceptual que permite analizar e comprender as chaves da realidade contemporánea. Os problemas económicos son presentados en relación co contexto sociocultural no que se atopa o alumnado.

A formación en economía faise necesaria nun contexto globalizado no cal se están levando a cabo profundas transformacións, aceleradas pola incorporación das novas tecnoloxías a diferentes esferas da nosa vida. A dixitalización está a cambiar non só a estrutura produtiva global e a estrutura económica e financeira, senón tamén a propia sociedade no seu conxunto. Canto mellor entendamos o mundo no que vivimos, máis capaces seremos de tomar decisións que permitan mellorar a nosa vida e a nosa contorna. Hoxe en día, a economía está presente no interese da sociedade debido a problemas tan importantes coma o paro, a inflación, o desenvolvemento dos países, a inmigración, os problemas ecolóxicos, a solidariedade...

O currículo, que aborda aprendizaxes significativas, funcionais e de interese para o alumnado, está organizado ao redor da adquisición duns obxectivos que desenvolven diversos aspectos: Tratan de explicar como a escaseza condiciona os comportamentos económicos individuais e colectivos, propoñen analizar a realidade utilizando ferramentas que permitan estudar a economía desde unha perspectiva micro e macroeconómica e, por último, proporciona ferramentas de intervención económica, como as políticas económicas, e expoñen os retos da economía actual para os que hai que buscar novas solucións.

Os criterios de avaliación que se derivan dos mencionados obxectivos, están deseñados para comprobar o grao de consecución dos mesmos por parte de alumnado.

O estudo da realidade económica, tendo presente a súa interconexión con outras disciplinas, permitirá ao alumnado adquirir unha cultura económica xeral para tomar decisións fundamentadas e participar dunha forma activa no desenvolvemento dos retos da economía actual.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Valorar o problema da escaseza e a importancia de adoptar decisións no ámbito económico, analizando a súa repercusión nos distintos sectores e comparando solucións alternativas que ofrecen os diferentes sistemas para comprender o funcionamento da realidade económica.	2		2		40-50		1-2	

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX2 - Recoñecer e comprender o funcionamento do mercado, analizando os seus fallos, para estudar a repercusión destes na contorna e facilitar a toma de decisións no ámbito económico.	2-3		2		40	3	1-2	
OBX3 - Distinguir e valorar o papel dos distintos axentes económicos que interveñen no fluxo circular da renda recoñecendo, con sentido crítico, os beneficios e os custos que xera, para determinar como se produce o desenvolvemento económico e a súa relación co benestar da sociedade.	2-3				40-50	3-4	1-2	
OBX4 - Coñecer e comprender o funcionamento do sistema financeiro valorando os seus efectos sobre a economía real e analizando os elementos que interveñen nas decisións financeiras relacionadas co investimento, o aforro, os produtos financeiros e a procura de fontes de financiamento para planificar e xestionar con responsabilidade e autonomía as propias finanzas e adoptar decisións financeiras fundamentadas.	2-3			4	12-40-50		1-2	
OBX5 - Identificar e valorar os retos e os desafíos aos que se enfrenta a economía actual, analizando o impacto da globalización económica, a nova economía e a revolución dixital para propor iniciativas que fomenten a equidade, a xustiza e a sostibilidade.	2-3		4	5	12-40-50		1	
OBX6 - Analizar os problemas económicos actuais mediante o estudo de casos, a investigación e a experimentación, utilizando ferramentas da análise económica e tendo en conta os factores que condicionan as decisións dos axentes económicos, para facilitar a comprensión deses problemas e expor solucións innovadoras e sostibles que respondan a necesidades individuais e colectivas.	3		2		50	3-4	1-2-3	

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	A ACTIVIDADE ECONÓMICA	Definición de economía. Necesidades, recursos e bens. A escaseza como problema económico básico. O custo de oportunidade e a necesidade de elixir. O	8	11	X		

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	A ACTIVIDADE ECONÓMICA	estudo da economía: división entre micro e macroeconomía, e economía positiva e normativa. factores de produción e axentes económicos. A especialización e o intercambio.	8	11	X		
2	ESTRUTURA PRODUTIVA E SISTEMAS ECONÓMICOS	As Posibilidades De Produción. Os recursos produtivos. Fronteira de Posibilidades de Produción (FPP) representación gráfica. Variacións na FPP: movementos e desprazamentos. Crecemento económico. Os Sistemas Económicos: sistema capitalista, de economía planificada e mixta de mercado.	8	11	X		
3	A DINÁMICA DO MERCADO	A Dinámica Do Mercado. Funcións do mercado e intervinentes. O Fluxo Circular Da Renda. A Curva de Demanda. Determinantes da demanda: (Px, Py, R, G) A Curva de Oferta. Determinantes da Oferta: (Px, Custos dos factores, Obxectivos empresariais). O Equilibrio Do Mercado . Representación gráfica conxunta da Oferta e a Demanda. Cambios Nas Condicións Do Mercado. Elasticidade-Prezo da Demanda e da oferta.	9	12	X		
4	ESTRUTURA DO MERCADO. O MERCADO E A COMPETENICA.	Estrutura Do Mercado. Criterios para clasificar os mercados. O Mercado e a Competencia. O mercado de competencia perfecta. Características deste mercado: evolución do mercado de competencia perfecta- fases. Os mercados de competencia imperfecta.	9	12	X		
5	A PRODUCCIÓN, OS CUSTOS E A DISTRIBUCIÓN	O empresario e os beneficios. A Produción e a Tecnoloxía. Eficiencia, Definición e Tipos. A Función de Produción. A produtividade: total, media e marxinal (cálculo). Representación gráfica conxunta de PT, Pme e Pma a partires duns datos. As economías de escala. Os Custos De Produción. Os custos a curto prazo: Custos fixos, variables e totais. Representación gráfica. Custos medios e marxinais. A Distribución: canles de distribución.	9	12		X	
6	Sector Público. Fallos do Mercado. O Estado do Benestar	O Sector Público coma axente económico. As funcións do Sector Público. Os fallos do mercado: A inestabilidade dos ciclos económicos. Exterioridades ou efectos externos. A competencia imperfecta. Existencia de bens non rendibles. Distribución desigual da renda. A intervención do Estado ante os fallos do mercado. O Estado do Benestar. O caso particular do Estado do Benestar en España, comparativa con outros países.	8	11		X	

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
7	INDICADORES ECONÓMICOS: A PRODUCCIÓN	Macroeconomía e Variables críticas. A Producción: O Produto Interior Bruto. Características do PIB. Métodos para calcular o PIB. Diferenza entre o PIB nominal e o real. A Contabilidade Nacional. Conceptos Básicos de Contabilidade Nacional.	8	11		X	
8	INDICADORES ECONÓMICOS: EMPREGO E PREZOS.	A política de emprego. Estudo da poboación en relación co traballo. Clases de desemprego. Os sindicatos de traballadores e a negociación colectiva. Mercado de traballo. Os intervinentes do mercado de traballo. Diferenzas salariais e mobilidade ocupacional. Capital humano e diferencias salariais. O nivel medio de prezos: a inflación. Causas da inflación. Consecuencias da inflación. Medición da inflación.	8	11		X	
9	POLÍTICAS MACROECONÓMICAS . Política fiscal. Orzamento Xeral do Estado.	Políticas macroeconómicas. A política fiscal. Instrumentos fiscais aplicados polos Gobiernos. Efectos sobre a economía. Os ingresos do Estado: Emisión de Débeda Pública. Beneficios das súas propias empresas ou daquelas nas que participa . Recadación de tributos. Os gastos do Estado. Saldo orzamentario: déficit, equilibrio ou superávit público. A Débeda Pública.	7	12			X
10	Sistema financeiro e política monetaria	Decisións financeiras: Límites máximos de endebedamento. Os seguros. Os cartos. Funcións e características. Historia. O sistema financeiro. Contas bancarias. Outros produtos de investimento (posibilidade de aforro). Produtos de débeda 5 A creación de cartos bancarios. A política monetaria e os tipos de xuro. Ferramentas dispoñibles para controlar a oferta monetaria. Obxectivo principal do BCE: Estabilidade de prezos na zona euro. Tipos de política monetaria.	9	12			X
11	Comercio internacional, cooperación e a Unión Europea.	A globalización económica. O comercio internacional. Vantaxes do libre comercio. O proteccionismo e a política comercial. Balanza de pagamentos e mercado de divisas. O mercado común europeo e a unión económica e monetaria.	9	13			X
12	Desenvolvemento sostible e erradicación da pobreza.	Creceamento económico e impacto medioambiental. O desenvolvemento sustentable. Erradicación da pobreza. Posibles vías de solucións.	8	12			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	A ACTIVIDADE ECONÓMICA	11

Crterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Comprender a realidade económica actual, analizando a repercusión das decisións adoptadas no ámbito económico, valorando os procesos de integración económica e establecendo comparacións sobre as solucións alternativas que ofrecen os distintos sistemas.	Recoñece o problema da escaseza económica: a elección, a asignación de recursos e a aparición do custo de oportunidade. Comprende os mecanismos de asignación de recursos: análise e comparación dos diferentes sistemas económicos.	PE	100
CA1.2 - Comprender o problema da escaseza, identificando os motivos e comparando, de maneira xustificada, diferentes estratexias económicas de resolución deste.	Comprende o problema da escaseza; identifica os motivos causantes da escaseza e expón diferentes estratexias económicas de resolución deste.		
CA3.1 - Analizar o problema da asignación de recursos na satisfacción das necesidades, tanto individuais como colectivas -a escaseza-, identificando os motivos e comparando, de maneira xustificada, diferentes estratexias económicas de resolución deste.	É consciente da realidade actual desde unha perspectiva económica. Comprende mellor o comportamento humano á hora de tomar decisións responsables, xa sexa na procura da satisfacción de necesidades propias coma na distribución equitativa dos recursos.		
CA4.2 - Comprender o problema básico da economía da escaseza de recursos para garantir o estado do benestar e analizar as diferentes alternativas de financiamento e os seus efectos no conxunto da sociedade.	Comprender o problema de escaseza de recursos para garantir o estado do benestar e é quen de analizar diferenes alternativas de financiamento así coma a súa repercusión no conxunto da sociedade.		
CA5.2 - Analizar a escaseza de recursos e a pobreza para comprender os fluxos migratorios identificando os motivos e comparando, de maneira xustificada, diferentes estratexias económicas de resolución deste.	É consciente de que a escaseza de recursos e a pobreza están detrás, en moitos casos, dos fluxos migratorios. Valora o problema migratorio de Europa e en particular de España. Identifica diferetnes estratexias para tentar resolver este problema.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A economía, as necesidades, os bens e a escaseza. O contido económico das relacións sociais. Pobreza e escaseza. A modelización como ferramenta para entender as interaccións económicas. - A macroeconomía. Os axentes económicos e o fluxo circular da renda. A demanda agregada, a oferta agregada e o seu funcionamento. - Economía positiva e economía normativa. A intervención do Estado e a súa xustificación. A política económica e os seus efectos.

Contidos
- A nova economía e a revolución dixital. A economía colaborativa. A economía circular. O impacto da revolución dixital sobre o emprego e a distribución da renda. A adaptación da poboación activa ante os retos da revolución dixital.

UD	Título da UD	Duración
2	ESTRUTURA PRODUTIVA E SISTEMAS ECONÓMICOS	11

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Comprender a realidade económica actual, analizando a repercusión das decisións adoptadas no ámbito económico, valorando os procesos de integración económica e establecendo comparacións sobre as solucións alternativas que ofrecen os distintos sistemas.	Identifica os sistemas económicos no ámbito nacional e internacional.	PE	100
CA1.3 - Coñecer os procesos que interveñen na toma das decisións económicas de maneira individual e colectiva analizando o impacto que teñen na sociedade.	Identifica e describe a asignación de recursos nos diferentes sistemas económicos así coma o impacto que esta asignación ten sobre a sociedade.		
CA1.4 - Analizar con espírito crítico os fallos do mercado, avaliando as súas consecuencias e reflexionando sobre as súas posibles solucións segundo os diferentes sistemas económicos.	Sintetiza as vantaxes e inconvenientes dos diferentes sistemas económicos. Valora o papel dos axentes económicos no fluxo circular da renda.		
CA1.10 - Expor solucións socioeconómicas que respondan a necesidades individuais e colectivas investigando e explorando a realidade económica tendo en conta diversos factores e aplicando as ferramentas propias do ámbito da economía.	Representa o fluxo circular da renda e explica os efectos das decisións dos distintos axentes económicos.		
CA3.1 - Analizar o problema da asignación de recursos na satisfacción das necesidades, tanto individuais como colectivas -a escaseza-, identificando os motivos e comparando, de maneira xustificada, diferentes estratexias económicas de resolución deste.	Identifica os fluxos reais e monetarios entre os distintos axentes que interveñen na actividade económica definindo o seu papel na economía dun país.		
CA4.1 - Comprender a realidade económica actual analizando a repercusión das decisións adoptadas pola intervención do Estado en materia de política económica e establecendo comparacións sobre as solucións alternativas que ofrecen os distintos sistemas.	Identifica os fluxos reais e monetarios entre os distintos axentes que interveñen na actividade económica definindo o seu papel na economía dun país.		
CA5.3 - Coñecer os procesos que interveñen na toma das decisións económicas de maneira individual e colectiva analizando o impacto que teñen nos retos económicos actuais.	Identifica os procesos que interveñen na toma de decisións económicas e analiza o papel do Estado nos distintos sistemas económicos así coma o impacto destas decisións nos retos económicos actuais.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA5.7 - Comprender os retos económicos actuais analizando de forma crítica e construtiva a contorna, identificando aqueles elementos que condicionan e transforman a economía e fomentando iniciativas que respondan ás necesidades que supoñen estes retos.	Identifica e comprende os retos económicos actuais; analiza de xeito crítico a contorna.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A economía, as necesidades, os bens e a escaseza. O contido económico das relacións sociais. Pobreza e escaseza. A modelización como ferramenta para entender as interaccións económicas. - O proceso de toma de decisións económicas. A racionalidade. O custo de oportunidade. Os custos irrecuperables. A análise marxinal. Os incentivos e as expectativas. Teoría de xogos. A eficiencia. Risco e incerteza. - A organización económica e os sistemas económicos; valoración e comparación. - Teoría de xogos. O dilema do prisioneiro. Xogos repetidos e equilibrios cooperativos. - Economía do comportamento. Desviacións da racionalidade económica. Decisións económicas e ética. Experimentos ou ensaios económicos. - Métodos para a análise da realidade económica: o método científico, a modelización e experimentos ou ensaios económicos. - Crecemento económico e desenvolvemento. Os factores do crecemento. A distribución da renda: relación entre eficiencia e equidade. Indicadores do desenvolvemento social. Benestar e calidade de vida. - Economía positiva e economía normativa. A intervención do Estado e a súa xustificación. A política económica e os seus efectos. - O futuro do estado do benestar. Sostibilidade das pensións. Os fluxos migratorios e as súas implicacións socioeconómicas.

UD	Título da UD	Duración
3	A DINÁMICA DO MERCADO	12

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.3 - Coñecer os procesos que interveñen na toma das decisións económicas de maneira individual e colectiva analizando o impacto que teñen na sociedade.	Identifica e describe a asignación de recursos nos diferentes sistemas económicos así coma o impacto que esta asignación ten sobre a sociedade.		
CA1.5 - Coñecer como se produce o desenvolvemento económico, o benestar social e a redución da pobreza valorando, con sentido crítico, o papel dos distintos axentes económicos que interveñen no fluxo circular da renda.	Identifica o papel dos distintos axentes económicos que interveñen no fluxo circular da renda e as consecuencias que ten a intervención destes no benestar social e na redución da pobreza.	PE	100
CA1.6 - Comprender a organización dos axentes económicos no fluxo da renda establecendo relacións entre eles e determinando a súa repercusión no desenvolvemento económico e benestar social.	Analiza e comprende como se relacionan os axentes económicos no fluxo circular da renda e as consecuencias das súas relacións no benestar xeral.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.10 - Expor solucións socioeconómicas que respondan a necesidades individuais e colectivas investigando e explorando a realidade económica tendo en conta diversos factores e aplicando as ferramentas propias do ámbito da economía.	É quen de achegar solucións que respondan ás necesidades individuais e colectivas, tendo en conta a realidade económica e empregando ferramentas do ámbito da economía.		
CA2.2 - Entender o funcionamento do mercado e a natureza das transaccións que teñen lugar nel, analizando elementos como a oferta, a demanda, os prezos, os tipos de mercado e os axentes implicados e reflexionado sobre a súa importancia como fonte de mellora económica e social.	Comprende os procesos que interveñen na toma de decisións económicas no mercado. Identifica os elementos que interveñen na oferta e na demanda do mercado.		
CA3.3 - Coñecer como se produce o desenvolvemento económico e o benestar social valorando, con sentido crítico, o papel dos distintos axentes económicos que interveñen no fluxo circular da renda.	Analiza e identifica os elementos do desenvolvemento económico e o benestar social así coma o papel dos axentes económicos que interveñen no fluxo circular da renda.		
CA3.4 - Diferenciar os custos e os beneficios xerados no fluxo circular da renda para cada un dos axentes económicos determinando a súa repercusión no desenvolvemento económico e benestar social.	Identifica e diferencia os elementos que participan na análise custo-beneficio que se xeran para cada un dos axentes económicos así coma a súa repercusión no benestar social.		
CA4.3 - Diferenciar os custos e os beneficios que xera para cada un dos axentes económicos no fluxo da renda establecendo relacións entre eles e determinando a súa repercusión no estado do benestar e no seu financiamento.	Identifica e diferencia os elementos que participan na análise custo-beneficio que se xeran para cada un dos axentes económicos así coma as relacións entre eles e a repercusión no estado do benestar e no seu financiamento.		
CA5.5 - Diferenciar os custos e os beneficios que xera para cada un dos axentes económicos no fluxo da renda establecendo relacións entre eles e determinando a súa repercusión no desenvolvemento económico e no benestar social.	Identifica e diferencia os elementos que participan na análise custo-beneficio que se xeran para cada un dos axentes económicos así coma a súa repercusión no benestar social.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O proceso de toma de decisións económicas. A racionalidade. O custo de oportunidade. Os custos irrecuperables. A análise marxinal. Os incentivos e as expectativas. Teoría de xogos. A eficiencia. Risco e incerteza. - Intercambio e mercado. Tipos e funcionamento dos mercados. Representación gráfica. - A elasticidade. Os fallos de mercado. A análise custo-beneficio. - A macroeconomía. Os axentes económicos e o fluxo circular da renda. A demanda agregada, a oferta agregada e o seu funcionamento. - A política monetaria e a estabilidade de prezos. Funcionamento do mercado monetario. A inflación: teorías explicativas. Efecto das políticas monetarias sobre a inflación, o crecemento e o benestar. - Teorías sobre o decrecemento económico.

UD	Título da UD	Duración
4	ESTRUTURA DO MERCADO. O MERCADO E A COMPETENICA.	12

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Comprender o problema da escaseza, identificando os motivos e comparando, de maneira xustificada, diferentes estratexias económicas de resolución deste.	Comprende o problema da escaseza; identifica os motivos causantes da escaseza e expón diferentes estratexias económicas de resolución deste.	PE	100
CA1.3 - Coñecer os procesos que interveñen na toma das decisións económicas de maneira individual e colectiva analizando o impacto que teñen na sociedade.	Identifica e describe a asignación de recursos nos diferentes sistemas económicos así coma o impacto que esta asignación ten sobre a sociedade.		
CA5.2 - Analizar a escaseza de recursos e a pobreza para comprender os fluxos migratorios identificando os motivos e comparando, de maneira xustificada, diferentes estratexias económicas de resolución deste.	É consciente de que a escaseza de recursos e a pobreza están detrás, en moitos casos, dos fluxos migratorios. Valora o problema migratorio de Europa e en particular de España. Identifica diferetnes estratexias para tentar resolver este problema.		
CA5.3 - Coñecer os procesos que interveñen na toma das decisións económicas de maneira individual e colectiva analizando o impacto que teñen nos retos económicos actuais.	Identifica os procesos que interveñen na toma de decisións económicas e analiza o papel do Estado nos distintos sistemas económicos así coma o impacto destas decisións nos retos económicos actuais.		
CA5.6 - Propor iniciativas que fomenten a equidade, a xustiza e a sostibilidade a partir da identificación dos retos e dos desafíos que supón a economía actual e analizando, con sentido crítico, o impacto que provoca a globalización, a nova economía e a revolución dixital no benestar económico e social dos cidadáns.	Identifica os retos e desafíos da economía actual así coma o impacto da globalización, da nova economía e da revolución dixital no benestar económico e social. .		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A economía, as necesidades, os bens e a escaseza. O contido económico das relacións sociais. Pobreza e escaseza. A modelización como ferramenta para entender as interaccións económicas. - Economía do comportamento. Desviacións da racionalidade económica. Decisións económicas e ética. Experimentos ou ensaios económicos. - Os obxectivos de desenvolvemento sostible (ODS) e os retos económicos actuais. Estudo de casos.

UD	Título da UD	Duración
5	A PRODUCCIÓN, OS CUSTOS E A DISTRIBUCIÓN	12

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.3 - Coñecer os procesos que interveñen na toma das decisións económicas de maneira individual e colectiva analizando o impacto que teñen na sociedade.	Identifica e describe a asignación de recursos nos diferentes sistemas económicos así coma o impacto que esta asignación ten sobre a sociedade.	PE	100
CA1.6 - Comprender a organización dos axentes económicos no fluxo da renda establecendo relacións entre eles e determinando a súa repercusión no desenvolvemento económico e benestar social.	Analiza e comprende as relacións dos distintos axentes económicos que interveñen no fluxo circular da renda e as consecuencias das súas relacións no benestar xeral.		
CA5.5 - Diferenciar os custos e os beneficios que xera para cada un dos axentes económicos no fluxo da renda establecendo relacións entre eles e determinando a súa repercusión no desenvolvemento económico e no benestar social.	Identifica e diferencia os elementos que participan na análise custo-beneficio que se xeran para cada un dos axentes económicos así coma a súa repercusión no benestar social.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A organización económica e os sistemas económicos; valoración e comparación. - Planificación e xestión das decisións financeiras: o investimento, o aforro e o consumo. Diñeiro e transaccións. Funcións do diñeiro e formas do diñeiro. Risco e beneficio. O papel dos bancos na economía. Funcionamento dos produtos financeiros como préstamos, hipotecas e os seus substitutos. Os seguros. - A nova economía e a revolución dixital. A economía colaborativa. A economía circular. O impacto da revolución dixital sobre o emprego e a distribución da renda. A adaptación da poboación activa ante os retos da revolución dixital.

UD	Título da UD	Duración
6	Sector Público. Fallos do Mercado. O Estado do Benestar	11

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.3 - Coñecer os procesos que interveñen na toma das decisións económicas de maneira individual e colectiva analizando o impacto que teñen na sociedade.	Identifica e describe a asignación de recursos nos diferentes sistemas económicos así coma o impacto que esta asignación ten sobre a sociedade. Identifica na economía condutual as desviacións da racionalidade económica.	PE	93
CA1.4 - Analizar con espírito crítico os fallos do mercado, avaliando as súas consecuencias e reflexionando sobre as súas posibles solucións segundo os diferentes sistemas económicos.	Sintetiza as vantaxes e inconvenientes dos diferentes sistemas económicos. Valora o papel dos axentes económicos no fluxo circular da renda.		
CA1.5 - Coñecer como se produce o desenvolvemento económico, o benestar social e a redución da pobreza valorando, con sentido crítico, o papel dos distintos axentes económicos que interveñen no fluxo circular da renda.	Valora o papel dos axentes no desenvolvemento económico e benestar social. Identifica os fluxos reais e monetarios entre os distintos axentes que interveñen na actividade económica definindo o seu papel na economía dun país.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Valorar a repercusión dos fallos do mercado no eido microeconómico e facilitar o proceso de toma de decisións neste ámbito, recoñecendo e comprendendo o seu funcionamento.	Identifica, analiza e comprende os fallos de mercado así coma a repercusión destes no eido microeconómico para facilitar a toma de decisións.		
CA2.3 - Analizar con espírito crítico os fallos do mercado, avaliando as súas consecuencias e reflexionando sobre as súas posibles solucións.	Analiza os fallos de mercado con espírito crítico; avalía as consecuencias destes no funcionamento da economía e razoa as súas posibles solucións.		
CA3.4 - Diferenciar os custos e os beneficios xerados no fluxo circular da renda para cada un dos axentes económicos determinando a súa repercusión no desenvolvemento económico e benestar social.	Identifica e diferencia os elementos que participan na análise custo-beneficio que se xeran para cada un dos axentes económicos así coma a súa repercusión no benestar social.		
CA4.1 - Comprender a realidade económica actual analizando a repercusión das decisións adoptadas pola intervención do Estado en materia de política económica e establecendo comparacións sobre as solucións alternativas que ofrecen os distintos sistemas.	Identifica os fluxos reais e monetarios entre os distintos axentes que interveñen na actividade económica definindo o seu papel na economía dun país.		
CA4.2 - Comprender o problema básico da economía da escaseza de recursos para garantir o estado do benestar e analizar as diferentes alternativas de financiamento e os seus efectos no conxunto da sociedade.	Comprender o problema de escaseza de recursos para garantir o estado do benestar e é quen de analizar diferentes alternativas de financiamento así coma a súa repercusión no conxunto da sociedade.		
CA4.3 - Diferenciar os custos e os beneficios que xera para cada un dos axentes económicos no fluxo da renda establecendo relacións entre eles e determinando a súa repercusión no estado do benestar e no seu financiamento.	Identifica e diferencia os elementos que participan na análise custo-beneficio que se xeran para cada un dos axentes económicos así coma as relacións entre eles e a repercusión no estado do benestar e no seu financiamento.		
CA4.6 - Expor solucións socioeconómicas que respondan a necesidades individuais e colectivas propias do estado do benestar investigando e explorando a realidade económica tendo en conta diversos factores e aplicando as ferramentas propias do ámbito da economía.	Analiza as necesidades individuais e colectivas propias do estado do benestar; para iso investiga a realidade económica.		
CA5.4 - Analizar, con sentido crítico, como se produce o desenvolvemento económico e o benestar social con relación ao desenvolvemento sostible e aos retos económicos actuais. Estudo de casos.	Comprende a relación entre desenvolvemento sustentable e benestar social. Estúdanse e analízanse diferentes casos.		
CA5.5 - Diferenciar os custos e os beneficios que xera para cada un dos axentes económicos no fluxo da renda establecendo relacións entre eles e determinando a súa repercusión no desenvolvemento económico e no benestar social.	Identifica e diferencia os elementos que participan na análise custo-beneficio que se xeran para cada un dos axentes económicos así coma a súa repercusión no benestar social.		
CA5.6 - Propor iniciativas que fomenten a equidade, a xustiza e a sostibilidade a partir da identificación dos retos e dos desafíos que supón a economía actual e analizando, con sentido crítico, o impacto que provoca a globalización, a nova economía e a revolución dixital no benestar económico e social dos cidadáns.	Identifica os retos e desafíos da economía actual así coma o impacto da globalización, da nova economía e da revolución dixital no benestar económico e social. .		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA5.7 - Comprender os retos económicos actuais analizando de forma crítica e construtiva a contorna, identificando aqueles elementos que condicionan e transforman a economía e fomentando iniciativas que respondan ás necesidades que supoñen estes retos.	Identifica e comprende os retos económicos actuais así coma os elementos que transforman e condicionan a economía. Propón iniciativas que responden ás necesidades que supoñen estes retos.	TI	7

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A organización económica e os sistemas económicos; valoración e comparación. - Economía do comportamento. Desviacións da racionalidade económica. Decisións económicas e ética. Experimentos ou ensaios económicos. - Métodos para a análise da realidade económica: o método científico, a modelización e experimentos ou ensaios económicos. - A elasticidade. Os fallos de mercado. A análise custo-beneficio. - Crecemento económico e desenvolvemento. Os factores do crecemento. A distribución da renda: relación entre eficiencia e equidade. Indicadores do desenvolvemento social. Benestar e calidade de vida. - Economía positiva e economía normativa. A intervención do Estado e a súa xustificación. A política económica e os seus efectos. - A política fiscal. O estado do benestar e o seu financiamento. O principio de solidariedade e os impostos. O déficit público, a débeda pública e os seus efectos. A economía mergullada. - O futuro do estado do benestar. Sostibilidade das pensións. Os fluxos migratorios e as súas implicacións socioeconómicas.

UD	Título da UD	Duración
7	INDICADORES ECONÓMICOS: A PRODUCCIÓN	11

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Comprender o problema da escaseza, identificando os motivos e comparando, de maneira xustificada, diferentes estratexias económicas de resolución deste.	Recoñece o problema da escaseza económica: a elección, a asignación de recursos e a aparición do custo de oportunidade. Comprende o problema da escaseza; identifica os motivos causantes da escaseza e expón diferentes estratexias económicas de resolución deste.	PE	100
CA3.1 - Analizar o problema da asignación de recursos na satisfacción das necesidades, tanto individuais como colectivas -a escaseza-, identificando os motivos e comparando, de maneira xustificada, diferentes estratexias económicas de resolución deste.	É consciente da realidade actual desde unha perspectiva económica. Comprende mellor o comportamento humano á hora de tomar decisións responsables, xa sexa na procura da satisfacción de necesidades propias coma na distribución equitativa dos recursos.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A economía, as necesidades, os bens e a escaseza. O contido económico das relacións sociais. Pobreza e escaseza. A modelización como ferramenta para entender as interaccións económicas. - Economía do comportamento. Desviacións da racionalidade económica. Decisións económicas e ética. Experimentos ou ensaios económicos. - Métodos para a análise da realidade económica: o método científico, a modelización e experimentos ou ensaios económicos. - Crecemento económico e desenvolvemento. Os factores do crecemento. A distribución da renda: relación entre eficiencia e equidade. Indicadores do desenvolvemento social. Benestar e calidade de vida. - O comercio internacional, os procesos de integración económica e os seus efectos. Proteccionismo e libre comercio. A unión europea e monetaria.

UD	Título da UD	Duración
8	INDICADORES ECONÓMICOS: EMPREGO E PREZOS.	11

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Comprender a realidade económica actual, analizando a repercusión das decisións adoptadas no ámbito económico, valorando os procesos de integración económica e establecendo comparacións sobre as solucións alternativas que ofrecen os distintos sistemas.	Identifica os procesos de integración económica e analiza a repercusións das decisións adoptadas e é quen de establecer comparacións entre as solucións que ofrecen os distintos sistemas económicos.	PE	100
CA1.2 - Comprender o problema da escaseza, identificando os motivos e comparando, de maneira xustificada, diferentes estratexias económicas de resolución deste.	Recoñece o problema da escaseza económica: a elección, a asignación de recursos e a aparición do custo de oportunidade. Comprende o problema da escaseza; identifica os motivos causantes da escaseza e expón diferentes estratexias económicas de resolución deste.		
CA3.2 - Entender o funcionamento do mercado laboral e a natureza das transaccións que teñen lugar nel, analizando os axentes implicados e reflexionado sobre a súa importancia como fonte de mellora económica e social.	Analiza o mercado de traballo e as variables que interveñen nel. Comprende que o desemprego é un problema económico e social. Relaciona e identifica os vínculos que hai entre inflación e desemprego		
CA4.5 - Adquirir coñecementos financeiros a partir da análise do sistema financeiro e da política monetaria e establecendo conexións entre estas aprendizaxes e as súas decisións financeiras persoais que afectan a súa vida cotiá.	Explica o funcionamento do sistema financeiro e da súa función de intermediación. Comprende o funcionamento e finalidade do Banco Central Europeo. Analiza os diferentes tipos de política monetaria. Valora os efectos das variacións dos tipos de interese na Economía.		

Crterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA5.2 - Analizar a escaseza de recursos e a pobreza para comprender os fluxos migratorios identificando os motivos e comparando, de maneira xustificada, diferentes estratexias económicas de resolución deste.	É consciente de que a escaseza de recursos e a pobreza están detrás, en moitos casos, dos fluxos migratorios. Valora o problema migratorio de Europa e en particular de España. Identifica diferetnes estratexias para tentar resolver este problema.		
CA5.3 - Coñecer os procesos que interveñen na toma das decisións económicas de maneira individual e colectiva analizando o impacto que teñen nos retos económicos actuais.	Identifica os procesos que interveñen na toma de decisións económicas e analiza o papel do Estado nos distintos sistemas económicos así coma o impacto destas decisións nos retos económicos actuais.		
CA5.5 - Diferenciar os custos e os beneficios que xera para cada un dos axentes económicos no fluxo da renda establecendo relacións entre eles e determinando a súa repercusión no desenvolvemento económico e no benestar social.	Identifica e diferencia os elementos que participan na análise custo-beneficio que se xeran para cada cada un dos axentes económicos así coma a súa repercusión no benestar social.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O proceso de toma de decisións económicas. A racionalidade. O custo de oportunidade. Os custos irrecuperables. A análise marxinal. Os incentivos e as expectativas. Teoría de xogos. A eficiencia. Risco e incerteza. - Métodos para a análise da realidade económica: o método científico, a modelización e experimentos ou ensaios económicos. - Economía laboral. O funcionamento e as tendencias dos mercados de traballo e o impacto dos custos de despedimento. Tipos de desemprego. Efectos e medidas correctoras. A brecha salarial. - A política monetaria e a estabilidade de prezos. Funcionamento do mercado monetario. A inflación: teorías explicativas. Efecto das políticas monetarias sobre a inflación, o crecemento e o benestar. - A globalización: factores explicativos, oportunidades e riscos. A converxencia económica entre países e a redución das desigualdades. - A nova economía e a revolución dixital. A economía colaborativa. A economía circular. O impacto da revolución dixital sobre o emprego e a distribución da renda. A adaptación da poboación activa ante os retos da revolución dixital. - O futuro do estado do benestar. Sostibilidade das pensións. Os fluxos migratorios e as súas implicacións socioeconómicas.

UD	Título da UD	Duración
9	POLÍTICAS MACROECONÓMICAS . Política fiscal. Orzamento Xeral do EStado.	12

Crterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
------------------------	------------------------	----	---

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.7 - Coñecer e comprender o funcionamento do sistema financeiro valorando os seus efectos sobre a economía real e analizando os elementos que interveñen nas decisións financeiras relacionadas co investimento, co aforro, cos produtos financeiros e coa procura de fontes de financiamento, para planificar e xestionar con maior responsabilidade e autonomía as propias finanzas e adoptar decisións financeiras fundamentadas.	Comprende o funcionamento do sistema financeiro, analiza os seus efectos sobre a economía e valora a importancia da planificación das finanzas para lograr a autonomía financeira.		
CA1.8 - Planificar e xestionar con responsabilidade e progresiva autonomía as finanzas persoais e adoptar decisións fundamentadas a partir do coñecemento e da comprensión do sistema financeiro valorando os elementos que interveñen nas decisións financeiras e os efectos que estes poden provocar na economía real.	É consciente da importancia da planificación das finanzas persoais e decátase de que é fundamental coñecer o sistema financeiro para axudar a esta planificación.		
CA1.9 - Adquirir coñecementos financeiros a partir da análise do sistema financeiro, do seu funcionamento e dos efectos que se derivan das decisións adoptadas nel e establecendo conexións entre estas aprendizaxes e as súas decisións financeiras persoais que afectan a súa vida cotiá.	Analiza o sistema financeiro e comprende o seu funcionamento así coma os efectos que se derivan das decisións que se adoptan nel. É quen de establecer relacións entre estas aprendizaxes e as decisións financeiras persoais.		
CA3.5 - Coñecer e comprender o funcionamento do sistema financeiro e a súa evolución na era dixital, analizando as novas tendencias tecnolóxicas que supoñen unha disrupción no sector financeiro, para planificar e xestionar con maior responsabilidade e autonomía as propias finanzas e adoptar decisións financeiras fundamentadas.	Coñece o funcionamento do sistema financeiro e a súa evolución na era dixital. Valora os coñecementos tecnolóxicos coma ferramenta para axudar na planificación das propias finanzas.	PE	100
CA3.6 - Planificar e xestionar con responsabilidade e progresiva autonomía as finanzas persoais e adoptar decisións fundamentadas a partir do coñecemento e da comprensión do sistema financeiro e a súa evolución na era dixital valorando os elementos que interveñen nas decisións financeiras e os efectos que estes poden provocar na economía real.	É consciente da importancia de comprender o sistema financeiro e da súa evolución na era dixital. Comprende os elementos que interveñen nas decisións financeiras así coma os efectos que poden provocar na economía.		
CA3.7 - Adquirir coñecementos financeiros a partir da análise do sistema financeiro, do seu funcionamento, da súa evolución e dos efectos que se derivan das decisións adoptadas nel e establecendo conexións entre estas aprendizaxes e as súas decisións financeiras persoais que afectan a súa vida cotiá.	É consciente da importancia de comprender o sistema financeiro e da súa evolución na era dixital. Analiza e comprende os elementos que interveñen nas decisións financeiras así coma os efectos que poden provocar na economía real.		
CA4.2 - Comprender o problema básico da economía da escaseza de recursos para garantir o estado do benestar e analizar as diferentes alternativas de financiamento e os seus efectos no conxunto da sociedade.	Comprende o problema de escaseza de recursos para garantir o estado do benestar e é quen de analizar diferentes alternativas de financiamento así coma a súa repercusión no conxunto da sociedade.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.4 - Coñecer e comprender o funcionamento do sistema financeiro, da política monetaria e da estabilidade de prezos valorando os seus efectos sobre a economía real e analizando os elementos que interveñen nas decisións financeiras, como o tipo de xuro, a inflación, o aforro, os produtos financeiros e a procura de fontes de financiamento, para planificar e xestionar con maior responsabilidade e autonomía as propias finanzas e adoptar decisións financeiras fundamentadas.	Comprende o funcionamento do sistema financeiro e é consciente da importancia das diferentes políticas monetarias así coma da estabilidade financeira para planificar e xestionar as propias finanzas.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Planificación e xestión das decisións financeiras: o investimento, o aforro e o consumo. Diñeiro e transaccións. Funcións do diñeiro e formas do diñeiro. Risco e beneficio. O papel dos bancos na economía. Funcionamento dos produtos financeiros como préstamos, hipotecas e os seus substitutos. Os seguros. - O sistema financeiro, o seu funcionamento e os seus efectos. Evolución do panorama financeiro. O diñeiro. Tipoloxía do diñeiro e o seu proceso de creación. - A política fiscal. O estado do benestar e o seu financiamento. O principio de solidariedade e os impostos. O déficit público, a débeda pública e os seus efectos. A economía mergullada. - A política monetaria e a estabilidade de prezos. Funcionamento do mercado monetario. A inflación: teorías explicativas. Efecto das políticas monetarias sobre a inflación, o crecemento e o benestar.

UD	Título da UD	Duración
10	Sistema financeiro e política monetaria	12

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.3 - Coñecer os procesos que interveñen na toma das decisións económicas de maneira individual e colectiva analizando o impacto que teñen na sociedade.	Identifica e describe a asignación de recursos nos diferentes sistemas económicos así coma o impacto que esta asignación ten sobre a sociedade.		
CA1.6 - Comprender a organización dos axentes económicos no fluxo da renda establecendo relacións entre eles e determinando a súa repercusión no desenvolvemento económico e benestar social.	Analiza e comprende as relacións dos distintos axentes económicos que interveñen no fluxo circular da renda e as consecuencias das súas relacións no benestar xeral.		
CA1.8 - Planificar e xestionar con responsabilidade e progresiva autonomía as finanzas persoais e adoptar decisións fundamentadas a partir do coñecemento e da comprensión do sistema financeiro valorando os elementos que interveñen nas decisións financeiras e os efectos que estes poden provocar na economía real.	É consciente da importancia da planificación das finanzas persoais e decátase de que é fundamental coñecer o sistema financeiro para axudar a esta planificación.	PE	100

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.8 - Identificar os retos e os desafíos dunha economía global propondo iniciativas que fomenten a equidade, a xustiza e a sostibilidade e analizando, con sentido crítico, o impacto que provoca a globalización, a nova economía e a revolución dixital no benestar económico e social dos cidadáns.	Identifica as causas e consecuencias da globalización e do papel dos organismos económicos internacionais na súa regulación. propón iniciativas que fomenten a equidade, a xustiza e a sustentabilidade social e analiza con sentido crítico o impacto da globalización e a revolución dixital no benestar.		
CA3.9 - Comprender os retos económicos actuais en materia de comercio internacional e procesos de integración económica, analizando de forma crítica e construtiva os efectos económicos-sociais a partir da análise de casos reais e fomentando iniciativas que respondan ás necesidades que supoñen estes retos.	comprende o funcionamento, apoios e obstáculos do comercio internacional e da integración económica, especialmente da construción da Unión Europea.		
CA3.10 - Expor solucións socioeconómicas que respondan a necesidades individuais e colectivas tanto no marco das relacións nacionais coma internacionais, investigando e explorando a realidade económica tendo en conta diversos factores e aplicando as ferramentas propias do ámbito da economía	Analiza os factores que responden a necesidades individuais e colectivas tanto nas relacións nacionais coma internacionais e explora a realidade económica.		
CA5.1 - Comprender a realidade económica actual analizando as oportunidades e os riscos dos procesos de integración económica entre países e da globalización e a súa repercusión na redución das desigualdades.	Comprende a realidade económica actual. Analiza os procesos de cooperación e integración económica así coma a repercusión da globalización na redución das desigualdades		
CA5.8 - Expor solucións socioeconómicas que respondan a necesidades individuais e colectivas con relación aos retos económicos actuais, investigando e explorando a realidade económica tendo en conta diversos factores e aplicando as ferramentas propias do ámbito da economía.	Analiza os factores que responden a necesidades individuais e colectivas tanto nas relacións nacionais coma internacionais e explora a realidade económica.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A economía, as necesidades, os bens e a escaseza. O contido económico das relacións sociais. Pobreza e escaseza. A modelización como ferramenta para entender as interaccións económicas. - O comercio internacional, os procesos de integración económica e os seus efectos. Proteccionismo e libre comercio. A unión europea e monetaria. - A globalización: factores explicativos, oportunidades e riscos. A converxencia económica entre países e a redución das desigualdades.

UD	Título da UD	Duración
11	Comercio internacional, cooperación e a Unión Europea.	13

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Comprender a realidade económica actual, analizando a repercusión das decisións adoptadas no ámbito económico, valorando os procesos de integración económica e establecendo comparacións sobre as solucións alternativas que ofrecen os distintos sistemas.	Identifica os procesos de integración económica e analiza a repercusión das decisións adoptadas e é quen de establecer comparacións entre as solucións que ofrecen os distintos sistemas económicos.		
CA1.10 - Expor solucións socioeconómicas que respondan a necesidades individuais e colectivas investigando e explorando a realidade económica tendo en conta diversos factores e aplicando as ferramentas propias do ámbito da economía.	Identifica os contidos asociados á unidade na realidade económica empregando os medios de difusión habituais no alumnado e debate sobre as posibles solucións aos retos que se expoñan.		
CA3.9 - Comprender os retos económicos actuais en materia de comercio internacional e procesos de integración económica, analizando de forma crítica e construtiva os efectos económicos-sociais a partir da análise de casos reais e fomentando iniciativas que respondan ás necesidades que supoñen estes retos.	comprende o funcionamento, apoios e obstáculos do comercio internacional e da integración económica, especialmente da construción da Unión Europea.		
CA3.10 - Expor solucións socioeconómicas que respondan a necesidades individuais e colectivas tanto no marco das relacións nacionais coma internacionais, investigando e explorando a realidade económica tendo en conta diversos factores e aplicando as ferramentas propias do ámbito da economía	Analiza os factores que responden a necesidades individuais e colectivas tanto nas relacións nacionais coma internacionais. Investiga a realidade mediante os medios de difusión habituais no alumnado e debate sobre as posibles solucións aos retos que se expoñan.	PE	100
CA5.1 - Comprender a realidade económica actual analizando as oportunidades e os riscos dos procesos de integración económica entre países e da globalización e a súa repercusión na redución das desigualdades.	Comprende a realidade económica actual. Analiza os procesos de cooperación e integración económica así coma a repercusión da globalización na redución das desigualdades.		
CA5.2 - Analizar a escaseza de recursos e a pobreza para comprender os fluxos migratorios identificando os motivos e comparando, de maneira xustificada, diferentes estratexias económicas de resolución deste.	É consciente de que a escaseza de recursos e a pobreza están detrás, en moitos casos, dos fluxos migratorios. Valora o problema migratorio de Europa e en particular de España. Identifica diferentes estratexias para tentar resolver este problema.		
CA5.3 - Coñecer os procesos que interveñen na toma das decisións económicas de maneira individual e colectiva analizando o impacto que teñen nos retos económicos actuais.	Identifica os procesos que interveñen na toma de decisións económicas e analiza o papel do Estado nos distintos sistemas económicos así coma o impacto destas decisións nos retos económicos actuais.		
CA5.4 - Analizar, con sentido crítico, como se produce o desenvolvemento económico e o benestar social con relación ao desenvolvemento sostible e aos retos económicos actuais. Estudo de casos.	Comprende a relación entre desenvolvemento sustentable e benestar social. Estúdanse e analízanse diferentes casos.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- A economía, as necesidades, os bens e a escaseza. O contido económico das relacións sociais. Pobreza e escaseza. A modelización como ferramenta para entender as interaccións económicas.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O comercio internacional, os procesos de integración económica e os seus efectos. Proteccionismo e libre comercio. A unión europea e monetaria. - A globalización: factores explicativos, oportunidades e riscos. A converxencia económica entre países e a redución das desigualdades. - O futuro do estado do benestar. Sostibilidade das pensións. Os fluxos migratorios e as súas implicacións socioeconómicas. - Os obxectivos de desenvolvemento sostible (ODS) e os retos económicos actuais. Estudo de casos.

UD	Título da UD	Duración
12	Desenvolvemento sostible e erradicación da pobreza.	12

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Comprender a realidade económica actual, analizando a repercusión das decisións adoptadas no ámbito económico, valorando os procesos de integración económica e establecendo comparacións sobre as solucións alternativas que ofrecen os distintos sistemas.	Identifica os procesos de integración económica e analiza a repercusións das decisións adoptadas e é quen de establecer comparacións entre as solucións que ofrecen os distintos sistemas económicos.	PE	100
CA1.3 - Coñecer os procesos que interveñen na toma das decisións económicas de maneira individual e colectiva analizando o impacto que teñen na sociedade.	Identifica e describe a asignación de recursos nos diferentes sistemas económicos así coma o impacto que esta asignación ten sobre a sociedade. Identifica na economía condutual as desviacións da racionalidade económica.		
CA1.10 - Expor solucións socioeconómicas que respondan a necesidades individuais e colectivas investigando e explorando a realidade económica tendo en conta diversos factores e aplicando as ferramentas propias do ámbito da economía.	Identifica os contidos asociados á unidade na realidade económica empregando os medios de difusión habituais no alumnado e debate sobre as posibles solucións aos retos que se expoñan.		
CA3.8 - Identificar os retos e os desafíos dunha economía global propondo iniciativas que fomenten a equidade, a xustiza e a sostibilidade e analizando, con sentido crítico, o impacto que provoca a globalización, a nova economía e a revolución dixital no benestar económico e social dos cidadáns.	Identifica as causas e consecuencias da globalización e do papel dos organismos económicos internacionais na súa regulación. propón iniciativas que fomenten a equidade, a xustiza e a sustentabilidade social e analiza con sentido crítico o impacto da globalización e a revolución dixital no benestar.		
CA5.1 - Comprender a realidade económica actual analizando as oportunidades e os riscos dos procesos de integración económica entre países e da globalización e a súa repercusión na redución das desigualdades.	Comprende a realidade económica actual. Analiza os procesos de cooperación e integración económica así coma a repercusión da globalización na redución das desigualdades.		
CA5.4 - Analizar, con sentido crítico, como se produce o desenvolvemento económico e o benestar social con relación ao desenvolvemento sostible e aos retos económicos actuais. Estudo de casos.	Comprende a relación entre desenvolvemento sustentable e benestar social. Estúdanse e analízanse diferentes casos.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA5.6 - Propor iniciativas que fomenten a equidade, a xustiza e a sostibilidade a partir da identificación dos retos e dos desafíos que supón a economía actual e analizando, con sentido crítico, o impacto que provoca a globalización, a nova economía e a revolución dixital no benestar económico e social dos cidadáns.	Identifica os retos e desafíos da economía actual así coma o impacto da globalización, da nova economía e da revolución dixital no benestar económico e social. .		
CA5.8 - Expor solucións socioeconómicas que respondan a necesidades individuais e colectivas con relación aos retos económicos actuais, investigando e explorando a realidade económica tendo en conta diversos factores e aplicando as ferramentas propias do ámbito da economía.	Identifica os contidos asociados á unidade na realidade económica empregando os medios de difusión habituais no alumnado e debate sobre as posibles solucións aos retos que se expoñan.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A economía, as necesidades, os bens e a escaseza. O contido económico das relacións sociais. Pobreza e escaseza. A modelización como ferramenta para entender as interaccións económicas. - Crecemento económico e desenvolvemento. Os factores do crecemento. A distribución da renda: relación entre eficiencia e equidade. Indicadores do desenvolvemento social. Benestar e calidade de vida. - Economía laboral. O funcionamento e as tendencias dos mercados de traballo e o impacto dos custos de despedimento. Tipos de desemprego. Efectos e medidas correctoras. A brecha salarial. - A nova economía e a revolución dixital. A economía colaborativa. A economía circular. O impacto da revolución dixital sobre o emprego e a distribución da renda. A adaptación da poboación activa ante os retos da revolución dixital. - O futuro do estado do benestar. Sostibilidade das pensións. Os fluxos migratorios e as súas implicacións socioeconómicas. - Teorías sobre o decrecemento económico. - Os obxectivos de desenvolvemento sostible (ODS) e os retos económicos actuais. Estudo de casos.

4.1. Concrecións metodolóxicas

O método a empregar debe permitir ou posibilitar que os alumnos e as alumnas aprendan a pensar dentro dunha ciencia concreta e sexan capaces de presentar problemas e resolvelos por si mesmos, así como adquirir o hábito de investigar na realidade, pasando dunha acti-tude receptiva a unha actitude activa.

A metodoloxía suxire que se deba partir da contorna máis inmediata. As alumnas e os alumnos deben aprender a recoñecer no seu derredor os elementos cos que traballan. Neste sentido son importantes os procedementos de tradución de feitos observables (vila, empre-sas, actividades que se desenvolven na localidade, etc), problemas a analizar, describindo-os, definíndoos, enunciando conceptos, establecendo relacións, realizando cálculos, etc. Unha vez traballado este nivel, poderase dar un paso máis adiante no proceso de abstrac-ción e entrar noutras partes do modelo que se estea a desenvolver.

Cada paso novo debe ir precedido dunha primeira actividade que conecte coa realidade coñecida. O detectar os coñecementos previos permite actuar sobre a diversidade, tratando de xeito diferente aos que se atopan en situación diferente.

Partir dos coñecementos previos

Os alumnos e alumnas a esta idade saben cousas, posúen ideas xa formadas que foron con-feccionando ao longo da súa vida escolar ou na súa contorna familiar ou de amizade. O ter escoitado falar de algo pode servir de punto de

partida para entrar no seguinte paso de coñecemento que implica unha reestruturación das estruturas cognitivas. Debemos contar co alumnado á hora de levar adiante o proceso de aprendizaxe, e non só pola actitude positiva que isto implica, senón polo propio proceso en si mesmo ao requirir unha motivación e actividade pola súa parte. Esta actividade requirirá observar, pensar, presentar dúbidas, etc., en xeral relacionar o aprendido con esquemas de coñecemento an-teriores, e aplicar os novos coñecementos á análise e explicación de situacións novas. Para poder levar adiante isto é polo que as actividades deben ser motivadoras e atractivas, é di-cir, que o coñecemento non sexa un peso en si mesmo.

As actividades que presentemos deben situarse na chamada zona de desenvolvemento próxima, entre o limite do saber coñecido e o novo, obrigándoos a reestruturar os seus coñecementos con amaño aos novos obxectivos. Nesa constante superación debemos ter en conta que o labor e o esforzo dos alumnos e das alumnas debe ser medido de moitas ma-neiras, e eles deben saber que se lles vai ter en conta o seu progreso con respecto a períodos anteriores, e non o duns cos dos outros.

Preséntaselle ao alumnado información elaborada sobre a que se pide que reflexionen. Empregaranse estratexias orais, escritas, ou por outros medios, cando se considere necesario. Como a experiencia ten demostrado, este sistema é tanto máis útil canto mais abstractos son os contidos.

En todo caso calquera estratexia debe ir precedida dunha actividade introdutoria que permita ao alumnado saber sobre o que se vai traballar e cal é o obxectivo a acadar; deste xeito poderá relacionar o xa coñecido co novo. Un método fácil é a elaboración de esque-mas ou mapas conceptuais.

Ter adquirido un procedemento significa que se posúe a capacidade de utilizalo en diversas situacións, e estes consolídanse coa práctica. Haberá que insistir, neste aspecto, en como se van facendo as cousas, controlando o proceso mais que o resultado, de xeito que ante unha nova tarefa a aplicación dun determinado proceso sexa espontánea e non dependa das in-dicacións do profesorado.

No caso dos contidos actitudinais, os alumnos e as alumnas deberán mostrar tendencia a comportarse ou expresarse dunha determinada maneira respecto dunha situación ou pro-blema. Ao deseñar, pois, a ensinanza haberá que crear situacións na aula de xeito que o alumnado poida mostrarse interesado, consciente ou sensibilizado, e mostrar actitudes de atención, de rexeitamento ou de valoración positiva ou negativa ante os casos estudados.

As unidades didácticas deben finalizar sempre coa globalización do traballado e aprendi-do. De novo os mapas ou esquemas conceptuais son os instrumentos que permiten mellor relacionar tódolos detalles vistos ao longo de cada unidade.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Aula virtual do centro en webs dinámicas. Servizos de videoconferencia: Eduxunta Webex. Biblioteca. Plans, proxectos e programas de centro. Aula de informática. Apuntamentos proporcionados pola profesora.s. Ilbros de lectura. Kahoot. Aula virtual...

No referente aos recursos a empregar na aula, a estratexia expositora require duns materiais seleccionados ou elaborados previamente pola profesora, debendo ser rigorosa na súa selección ou elaboración. A prensa e internet son fontes de información moi importantes nesta materia, que poden ser complementadas con vídeos, material escrito, saídas á rúa ou ben investigacións no propio Centro escolar.

Este nivel de traballo precisa do dominio das tecnoloxías da información: onde están, como empregalas, que datos son máis fiables, etc. ás que se lle deberá dar unha atención especial para adquirir a destreza necesaria no seu uso. Así faremos uso de:

Videos de youtube para introducir ou tratar determinados aspectos.

Tratarase de introducir o emprego de apps para traballar de xeito máis atractivo os temas (kahoot, comics&memes, etc), sempre supeditado a que o alumnado teña móbiles e faga un correcto uso dos mesmos.

Aula virtual

Prensa especializada: www.eleconomista.es; www.econosublime.com/p/actividades-1-bachillerato-economia.html

Non se empregará libro de texto para o desenvolvemento da disciplina. A profesora proporcionará os apuntamentos necesarios, elaborados por ela baseándose en diversos libros de economía e outros materiais específicos.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

A avaliación inicial permítenos coñecer e valorar o punto de partida do estudante e así atopar as dificultades de aprendizaxe do alumnado e as súas carencias, para así adoptar posteriormente as medidas de reforzo educativo que se consideren máis axeitadas.

Ao inicio de curso, nas primeiras sesións, realizarase unha proba inicial baseada en competencias e contidos necesarios para afrontar a materia. O seu obxectivo é facilitar información sobre distintos aspectos do alumnado, tales como o seu coñecemento das destrezas da materia así como posibles dificultades de aprendizaxe ou capacidades por riba da media do grupo. Dita información servirá para programar as adaptacións precisas, así como as actividades de reforzo e ampliación no caso de ser necesarias.

Hai que ter en conta que haberá alumnado que toma contacto por primeira vez con esta materia, mentres outros xa a cursaron en 4º de ESO.

Esta avaliación debe proporcionar información, tanto á profesora como ao alumnado sobre o proceso da aprendizaxe, e servirá de base para levar adiante iniciativas que sirvan para modificar ou mellorar o propio proceso de ensinanza e aprendizaxe, adaptándoo o máximo posible ao nivel, coñecementos e características do alumnado.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8	UD 9	UD 10
Peso UD/ Tipo Ins.	8	8	9	9	9	8	8	8	7	9
Proba escrita	100	100	100	100	100	93	100	100	100	100
Táboa de indicadores	0	0	0	0	0	7	0	0	0	0

Unidade didáctica	UD 11	UD 12	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	9	8	100
Proba escrita	100	100	99
Táboa de indicadores	0	0	1

Criterios de cualificación:

A cualificación do trimestre terá en conta todos os instrumentos de avaliación; farase un control e un exame en cada avaliación. No control entrarán 2 temas e no exame todos os temas correspondentes á avaliación (xeralmente 4). De aí que o control puntúe un 30% da nota das probas escritas e o exame o 70 % restante. O 90% da nota serán as cualificacións das probas escritas e o 10% o traballo na aula e os que se envíen para realizar na casa.

Dado que a nota de cada avaliación é numérica exacta, o redondeo será:

- Ao enteiro superior máis próximo no caso de que a cifra das décimas sexa igual ou superior a 5
- Ao enteiro inferior máis próximo no cado de que a cifra das décimas sexa inferior a 5.

Entenderase superada a avaliación cando o alumnado obteña unha cualificación igual ou superior a 5, unha vez

aplicados os criterios anteriores.

A cualificación da avaliación ordinaria calcularase como media aritmética das cualificacións das avaliacións parciais sen aplicar o redondeo.

Dado que a calificación da avaliación ordinaria é numérica exacta, o redondeo será:

- Ao enteiro superior máis próximo no caso de que a cifra das décimas sexa igual ou superior a 5
- Ao enteiro inferior máis próximo no caso de que a cifra das décimas sexa inferior a 5.

Criterios de recuperación:

O alumnado que non supere algunha avaliación será convocado, ao inicio da seguinte, a unha proba escrita que versará sobre os contidos específicos da avaliación non superada. Ademais, abriranse prazos para que poida entregar as tarefas pendentes, ou repetilas, no caso de ser preciso. A cualificación será o resultado de aplicar os instrumentos de avaliación referidos.

O alumnado que non superou as avaliacións parciais, terá que presentarse á proba final (proba escrita), que versará sobre os contidos específicos daquelas avaliacións que ten suspensas.

A cualificación da avaliación ordinaria será calculada como media aritmética das cualificacións das avaliacións parciais superadas, sen aplicar o redondeo, e a cualificación da proba final correspondente as avaliacións non superadas.

Dado que a cualificación da avaliación ordinaria é numérica exacta, aplicarase ao resultado final o redondeo detallado na programación.

O alumnado que non superou a materia na avaliación ordinaria será convocado a unha proba extraordinaria, que versará sobre a totalidade dos contidos expostos, e que se realizará no mes de xuño.

A cualificación da avaliación extraordinaria estará composta exclusivamente polo resultado da proba escrita. O alumnado supera a materia cando acada una cualificación igual ou superior a 5.

5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

Procedemento destinado a:

- Alumnado que cursa segundo curso e ten pendente a materia de Economía de primeiro.
- Alumnado de cambio de modalidade que deba cursar a materia de primeiro. (Artigo 30. Resolución do 26 de maio de 2022, da Secretaría Xeral de Educación e Formación Profesional, pola que se ditan instrucións para o desenvolvemento das ensinanzas de educación infantil, educación primaria, educación secundaria obrigatoria e bacharelato no curso académico 2022/23).

O alumnado que se matricule no curso académico 2023/24 no segundo curso do bacharelato e teña materias pendentes de primeiro curso ou teña que cursalas como pendentes poderá recuperalas durante o curso 2023/24 terá que facelo co novo currículo nas condicións que se determinen. (Disposición transitoria segunda. Resolución do 26 de maio de 2022).

O departamento didáctico propón na aula virtual un plan de traballo con expresión dos contidos mínimos esixibles e as actividades recomendadas. Os instrumentos de avaliación a empregar serán Táboas de indicadores (TI) sobre as actividades propostas na aula virtual e Probas escritas (PE) que serán aplicadas en dous parciais

Primeira proba parcial. Versará sobre os contidos:

- Bloque 1. Economía e escaseza. A organización da actividade económica.
- Bloque 2. A actividade produtiva.
- Bloque 3. O mercado e o sistema de prezos.

Segunda proba parcial. Versará sobre os contidos:

- Bloque 4. A macroeconomía.
- Bloque 5. Aspectos financeiros da Economía.
- Bloque 6. O contexto internacional da economía.
- Bloque 7. Desequilibrios económicos e o papel do Estado na economía.

A cualificación de cada avaliación parcial calcularase como media aritmética das cualificacións de cada unidade didáctica determinada pola aplicación dos instrumentos de avaliación referidos.

No caso de non superar as probas parciais o alumnado será convocado a unha proba final (Artigo 11. Orde do 20 de maio de 2022 pola que se aproba o calendario escolar para o curso 2022/23 nos centros docentes sostidos con fondos públicos na Comunidade Autónoma de Galicia) que se adecuará ás datas previstas para a ABAU e que versará sobre a totalidade dos contidos. Neste caso a cualificación estará composta exclusivamente polo resultado da proba final (PE) proposta (aplicarase ao resultado final o redondeo explicado e recollido na programación).

O seguimento do alumnado con materias pendentes corresponderá á xefatura de departamento en coordinación co profesorado de nivel que imparte docencia ao alumno ou alumna.

Decreto 324/1996, do 26 de xullo, polo que se aproba o Regulamento orgánico dos institutos de educación secundaria.

6. Medidas de atención á diversidade

Son medidas de atención á diversidade as actuacións, estratexias e/ou programas destinados a proporcionar unha resposta axustada ás necesidades educativas do alumnado (Artigo 7, Decreto 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia en que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación).

Intentarase facer un esforzo para atender a cada alumno ou alumna do xeito máis personalizado posible, tendo en conta o seu nivel de coñecementos e capacidades que posúe, as súas motivacións e o ritmo de aprendizaxe. Estas medidas de atención á diversidade han de favorecer a adaptación aos intereses, capacidades e motivacións do alumnado respectando sempre un traballo común de base e intención formativa global que permita a consecución das competencias clave e dos obxectivos do curso e da etapa.

De ser preciso, desenvolveranse as seguintes medidas de atención á diversidade:

Ordinarias. Aquelas que faciliten a adecuación do currículo, sen alteración significativa dos obxectivos, contidos nin criterios de avaliación, ao contexto do centro e ás características do alumnado. Teñen como finalidade dar resposta ás diferenzas en competencia curricular, motivación, intereses, relación social, estratexias, estilos e ritmos de aprendizaxe, e están destinadas a facilitar a consecución dos obxectivos e competencias establecidas nas diferentes ensinanzas.

- Adecuación da xestión da aula ás características do alumnado, procurando a participación, o acceso aos recursos, favorecendo a convivencia e aprendizaxe compartida.
- Adecuación da programación didáctica ao alumnado e circunstancias do seu contorno. Logo de identificadas as barreiras (accesibilidade física, sensorial, cognitiva e emocional) deseñaranse actividades partindo dos principios do deseño universal de aprendizaxe para que as aprendizaxes sexan accesibles.
- Metodoloxías baseadas no traballo colaborativo en grupos heteroxéneos, titoría entre iguais, aprendizaxes por proxectos.
- Adaptación dos tempos, dos instrumentos e dos procedementos de avaliación ás circunstancias do alumnado, tales como, forma de comunicación co alumnado, secuenciación de tarefas, verificación da comprensión das tarefas, dispoñibilidade dos recursos tecnolóxicos, concesión do tempo necesario. Aplicaranse as propostas recollidas nos plans, proxectos, programas, guías e protocolos elaborados pola Consellería.
- Aulas de atención educativa e convivencia. No caso de ser preciso derivar alumnado, o profesorado proporcionará as tarefas que debe realizar, que serán corrixiadas e avaliadas.
- Reforzo educativo. Posta en práctica de mecanismos de reforzo tan pronto como se detecten dificultades no progreso do alumnado.
- Programas de enriquecemento curricular para o alumnado que presenta altas capacidades intelectuais.

Extraordinarias. Aquelas dirixidas a dar resposta ás necesidades educativas do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo que poden requirir modificacións significativas do currículo ordinario e/ou supor cambios esenciais no ámbito organizativo, así como, de ser o caso, nos elementos de acceso ao currículo o una modalidade de

escolarización. Aplicaranse logo de esgotadas as de carácter ordinario ou por resultaren insuficientes.

O alumnado con necesidade específica de apoio educativo é aquel que require unha atención educativa diferente á ordinaria, por presentar necesidades educativas especiais, por atraso madurativo, por trastornos do desenvolvemento da linguaxe e da comunicación, por trastornos de atención ou de aprendizaxe, por descoñecemento grave da lingua de aprendizaxe, por se atoparen en situación de vulnerabilidade socioeducativa, polas súas altas capacidades intelectuais, por se teren incorporado tarde ao sistema educativo ou por condición persoais ou de historia escolar.

-Flexibilización da duración do período de escolarización na etapa de bacharelato. Dirixido a alumnado con altas capacidades intelectuais ou alumnado con necesidades educativas especiais.

-Atención educativa ao alumnado que, por circunstancias diversas, presenta dificultades para unha asistencia continuada ao centro. O docente coordinado polo profesorado titor e co asesoramento da xefatura do departamento de orientación, elaborará unha proposta de actividades educativas empregando medios telemáticos para a entrega, seguimento e avaliación e adoptará medidas que promovan a súa inclusión.

O docente colaborará co profesorado titor e coa xefatura do departamento de orientación na planificación e desenvolvemento de actuacións destinadas ao axuste dos procesos de ensino e aprendizaxe.

A avaliación inicial permitirá adaptar as ensinanzas ao alumnado e facilitar a debida progresión na súa aprendizaxe.

No proceso de avaliación promoverase o uso de instrumentos de avaliación variados, diversos, flexibles e adaptados ás distintas situacións de aprendizaxe que permitan a valoración obxectiva do alumnado e garantan que as condicións de realización dos procesos asociados á avaliación se adapten ás necesidades do alumnado con necesidade específica de apoio educativo.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8
ET.1 - Educación para a Paz, Educación moral e cívica, Educación para a saúde, Educación para a igualdade dos sexos, Educación ambiental, Educación sexual, Educación viaria e a Educación para o consumidor, os problemas do Terceiro Mundo e a pobreza	X	X	X	X	X	X	X	X

	UD 9	UD 10	UD 11	UD 12
ET.1 - Educación para a Paz, Educación moral e cívica, Educación para a saúde, Educación para a igualdade dos sexos, Educación ambiental, Educación sexual, Educación viaria e a Educación para o consumidor, os problemas do Terceiro Mundo e a pobreza	X	X	X	X

Observacións:

Observacións

Os temas transversais establecidos estarán presentes ao longo do curso, fundamentalmente no sentido actitudinal e de valores. Serán traballados conxuntamente cos temas que polas súas características sexan máis acordes.

Promoverase a aprendizaxe da prevención e resolución pacífica de conflitos en todos os ámbitos da vida persoal, familiar e social, así como dos valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia e o respecto polos dereitos humanos, a pluralidade, o respecto polo Estado de dereito e a prevención de calquera tipo de violencia.

Evitaranse os comportamentos, os estereotipos e os contidos sexistas, racistas, así como aqueles que supoñan discriminación por razón da orientación sexual, identidade de xénero ou raza.

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
celebración de efemérides: Día da muller, Día da muller na ciencia, Día da Paz, etc.	Elaborarán traballos que axuden a favorecer a sensibilidade, curiosidade e creatividade do alumnado.			X
cine na aula	Proxectarase ou mandarase ver na casa algún filme relacionado coa materia vista no trimestre. Faranse actividades sobre o filme.	X	X	X
visita a algunha empresa	Co obxectivo de que vexan o desenvolvemento das distintas fases do proceso produtivo e analicen a toma de decisións dun dos principais axentes económicos.		X	
Visita a Facenda	Actividades destinadas a explicar á cidadanía máis nova o impacto que o sistema fiscal, na súa dobre vertente de ingresos e gastos públicos. É posible elixir entre as seguintes actuacións: Xornadas de portas abertas nas Delegacións ou charlas impartidas por persoal da Axencia Tributaria nos centros. É fundamental espertar o sentido de responsabilidade coma cidadáns na contribución ao sostemento do estado do benestar.			X

Observacións:

Observacións: Considéranse actividades complementarias as planificadas polos docentes que utilicen espazos ou recursos diferentes ao resto das ordinarias da área, aínda que precisen tempo adicional do horario non lectivo para a súa realización. Serán avaliábeis a efectos académicos e obrigatorios tanto para o profesorado como para o alumnado. Terán carácter voluntario cando se realicen fóra do centro ou precisen achegas económicas das familias, en cuxo caso garantirase a atención educativa do alumnado que non participen nas mesmas.

Entre os propósitos que perseguen este tipo de actividades destacan:

- Completar a formación que recibe o alumnado nas actividades curriculares.
- Mellorar as relacións entre o alumnado e axudarlles a adquirir habilidades sociais e de comunicación.
- Permitir a apertura do alumnado cara a contorna física e cultural que o rodea.
- Contribuír ao desenvolvemento de valores e actitudes axeitadas relacionadas coa interacción e o respecto cara os demais e o coidado do patrimonio natural e cultural.
  - Desenvolver a capacidade de participación nas actividades relacionadas coa contorna natural, social e cultural.
- Estimular o desexo de investigar e saber.
- Favorecer a sensibilidade, a curiosidade e a creatividade do alumnado.
- Espertar o sentido da responsabilidade nas actividades nas que se integren e realicen.

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
A planificación e a distribución do tempo asignado a cada tarefa son axeitadas.
Aplicáronse os procedementos e os criterios de avaliación establecidos na programación didáctica.
Metodoloxía empregada
Ao inicio de cada unidade didáctica, realízase unha introdución sobre o tema e actividades de recoñecemento e activación dos coñecementos previos do alumnado ao respecto.
Empregáronse recursos e materiais didácticos variados (impresos, dixitais, audiovisuais, aplicacións informáticas de carácter educativo...).
Aplicouse a metodoloxía didáctica establecida na programación.
Realízanse as actividades complementarias programadas.
Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos
Ao comezo de cada unidade, infórmase o alumnado sobre os obxectivos propostos, as actividades que se realizarán e os instrumentos e criterios de avaliación..
Empregáronse os materiais e recursos didácticos programados.
Medidas de atención á diversidade
Leváronse a cabo medidas de reforzo educativo dirixidas ao alumnado con dificultades de aprendizaxe, propoñendo novas actividades que faciliten a adquisición dos obxectivos non acadados.
Deséñanse e aplícanse actividades de ampliación e afondamento para o alumnado que acade de maneira significativa os obxectivos propostos.
Desenvolvéronse procedementos e actividades de recuperación para o alumnado con algunha avaliación suspensa

Clima de traballo na aula

Os contidos e actividades de cada unidade didáctica parten dos coñecementos previos do alumnado e favorecen a construción progresivamente autónoma de novas aprendizaxes.

Explicáronse e corrixíronse as actividades levadas a cabo nas distintas unidades didácticas.

Descrición:

A avaliación da práctica docente favorece os procedementos de análise, reflexión e debate arredor da realidade educativa do centro sobre os seguintes aspectos:

- A xestión axeitada do tempo para a planificación do proceso de ensino-aprendizaxe na aula.
- A concreción do currículo, a súa adaptación ao contexto e a organización efectiva dos contidos, actividades e obxectivos propostos.
- A avaliación dos resultados obtidos polo alumnado e a adopción das medidas de mellora adaptadas ás súas necesidades de aprendizaxe.
- A construción dun clima de empatía, confianza e convivencia harmónica na aula.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Ao iniciar o curso revisárase a programación a partir das propostas de mellora recollidas na correspondente memoria do departamento do curso anterior.

Os instrumentos empregados deben valer para comprobar o grao de aprendizaxe, identificar o non aprendido e determinar o por que para intentar corrixir as desviacións de cara a novos cursos. Ao longo do curso iránselle propoñendo unha serie de probas, que dado o nivel e os contidos que se manexan van recaer fundamentalmente en traballos e exames. Todo este proceso debe proporcionar información non só dos pasos dados polo alumnado, senón polo propio proceso de ensinanza en si mesmo e debe responder ás seguintes preguntas:

- Propuxéronse as actividades necesarias para desenvolver as capacidades que establecemos?
- O material proporcionado foi o axeitado?
- Os programas de "recuperación", foron unha mera repetición do xa realizado, ou ben estiveron adaptados ás circunstancias de cada alumno ou alumna segundo o tipo de carencia que presentaba?
- O tempo dedicado ao desenvolvemento da unidade foi o necesario?

Segundo as respostas obtidas ás preguntas anteriores, haberá que realizar as modificacións pertinentes nas programacións didácticas, de cara a melloralas para vindeiros cursos académicos.

As ferramentas a empregar para analizar o grao de cumprimento dos indicadores de logro poden consistir en:

- Diario de aula.
- Rúbrica de autoavaliación para cuantificar o grao de consecución de obxectivos, criterios de avaliación e contidos.

9. Outros apartados